

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวดที่ 1 ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 ได้กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545. หน้า 5) ในหมวดที่ 4 มาตรา 24 กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง โดยผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545. หน้า 14) และในหมวดที่ 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 64 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิต และพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการจูงใจแก่ผู้ผลิต และพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545. หน้า 37)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยพัฒนาให้เด็กเกิดความสุขและความเพลิดเพลินในการเรียนรู้ ส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคมและวัฒนธรรม โดยเฉพาะหลักการในการจำแนกระหว่างถูกและผิด เข้าใจและศรัทธาในความเชื่อของตน ความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ว่ามีอิทธิพลต่อตัวบุคคลและสังคม (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 47) การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 ในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มาตรฐาน ส 1.1 เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ และสามารถนำหลักธรรมของศาสนามาเป็นหลักปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน มาตรฐาน ส 1.2 ยึดมั่นในศีลธรรมการทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม และศรัทธาในพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ มาตรฐาน ส 1.3 ประพฤติ ปฏิบัติตนตามหลักธรรม และศาสนพิธีของพระพุทธศาสนา หรือ

ศาสนาที่ตนนับถือ ค่านิยมที่ดั่งงาม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 26)

โลกในยุคโลกาภิวัตน์ มีส่วนทำให้มนุษย์หันมาฟังและดู มากกว่าการอ่าน ซึ่งทำให้จินตนาการของมนุษย์ถดถอยลงทำให้คนรุ่นใหม่ขาดทักษะ ในเรื่องของการใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพเป็นอย่างมาก วิธีการแก้ไขที่มีประสิทธิภาพที่สุดคือ จะต้องแก้ปัญหาเสียตั้งแต่ต้นคือการหล่อหลอมความคิดเด็กรุ่นใหม่ให้มีนิสัยภูมิปัญญา มีความเป็นคนไทย ซึ่งจะเกิดขึ้นได้โดยการปลูกฝังให้เด็ก ๆ มีนิสัยรักการอ่านและใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ การพัฒนาคนให้มีคุณภาพสูงนั้นจะต้องใช้กระบวนการทางการศึกษาเป็นหลัก คนที่ได้รับการศึกษา เท่านั้นจึงจะเป็นผู้ที่คิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างชาญฉลาด และคนที่ฉลาดได้นั้นก็ต้องเป็นคนที่อ่านมากเป็นพิเศษ เพราะการอ่าน เป็นการสั่งสมความรู้ความคิดและประสบการณ์ต่าง ๆ ทำให้เกิดมุมมองในการพัฒนาความรู้ ความคิด และประสบการณ์ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติได้ดีที่สุด (ถวัลย์ มาศจรัส 2538. หน้า 10)

หนังสืออ่านเพิ่มเติมจัดเป็นหนังสือเสริมประสบการณ์ชนิดหนึ่ง มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ความรู้ที่ถูกต้อง เหมาะสมและสอดคล้องกับความสนใจของเด็ก มีความแตกต่างไปจากหนังสือแบบเรียน โดยช่วยขยายเนื้อหาและยังมีภาพประกอบทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจได้กว้างขวางขึ้น ดีขึ้น และง่ายขึ้นสร้างเสริมนิสัยรักการค้นคว้าและพัฒนาการอ่าน ทำให้เด็กสามารถอ่านได้อย่างอิสระไม่จำกัดสถานที่ เป็นการสร้างเสริมลักษณะนิสัย ให้รักการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ฝึกทักษะในการอ่านอยู่เสมอ รวมทั้งยังเป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์อีกด้วย (บันลือ พงกษะวัน 2524. หน้า 58) หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นสื่อสำคัญ ของการจัดการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่กระทรวงศึกษาธิการได้สนับสนุนให้ ครู และบุคลากรทางการศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (ถวัลย์ มาศจรัส 2548. หน้า 3)

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าวมานี้ จึงทำให้ผู้ทำวิจัยเห็นว่าสื่อการสอนในรูปแบบของหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาอย่างมาก ควรนำมาสร้างเป็นสื่อการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ผู้ศึกษาจึงมีความประสงค์ที่จะพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สารพระพุทธรูป สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนใช้อ่านประกอบการเรียนการสอนสารพระพุทธรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยมีความคาดหวังที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในประวัติความเป็นมาของวันสำคัญและ

หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา นำไปสู่การเรียนรู้อย่างมีคุณค่า ปฏิบัติให้นักเรียนมีนิสัยการรักการอ่าน และพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลัง การเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมประกอบการเรียนการสอนเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพ 80/80
2. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวันสำคัญและหลักธรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนา
3. มีหนังสือที่เป็นสื่อการเรียนการสอนที่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อการเพิ่มพูนความรู้แก่ตนเอง
4. เป็นแนวทางสำหรับสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนในระดับการศึกษาชั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 2

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้ศึกษาแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตในแต่ละขั้นตอน ออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านแหล่งข้อมูล ด้านเนื้อหา และด้านตัวแปร ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

1. ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านตรวจสอบความเหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนอนุบาล พิษณุตร อำเภอมะนัง จังหวัดพิษณุตร กลุ่มเล็กจำนวน 3 คน กลุ่มกลางจำนวน 9 คนโดยใช้นักเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 3 คน กลุ่มใหญ่จำนวน 30 คนในการหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/80

ขอบเขตด้านเนื้อหา

- หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นนี้ใช้เนื้อหา จากสาระพระพุทธศาสนาสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ในสาระที่ 1 มาตรฐาน ส 1.1, ส 1.2 ส.1.3 โดยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อนำไปสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม จำนวน 5 เล่ม ดังนี้
1. วันมาฆบูชา
 2. วันวิสาขบูชา
 3. วันอัฐมีบูชา
 4. วันอาสาฬหบูชา
 5. วันธรรมสวนะ

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. ประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/80

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง วันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนราษฎร์บำรุง อำเภอมะนัง จังหวัดพิษณุตร จำนวน 41 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม

เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 เล่ม ประกอบไปด้วยเนื้อหาสาระวันสำคัญและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนราษฎร์บำรุง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร จำนวน 41 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

มุ่งประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน

1. ความพึงพอใจต่อเนื้อหา
2. ความพึงพอใจต่อลีลาการเขียนและวิธีการนำเสนอเรื่อง
3. ความพึงพอใจต่อองค์ประกอบรูปเล่มการพิมพ์

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

นิยามศัพท์เฉพาะ

หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึงหนังสือที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสอนเรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สาระพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับวันสำคัญและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา จำนวน 5 เล่ม คือ

1. วันมาฆบูชา 2. วันวิสาขบูชา 3. วันอัฐมีบูชา 4. วันอาสาฬหบูชา 5. วันธรรมสวนะ

ประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง ระดับความสามารถของการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สาระพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นโดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างใช้อ่านแล้วทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ผ่านเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 จากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนในหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ด้านความรู้ที่เกิดจากการใช้หนังสือเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ

ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง ความรู้สึกทางบวกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม